

U S N E S E N Í

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Ivany Mlejnkové a soudců Mgr. Tomáše Brauna a Mgr. Martina Lišky v insolvenčním řízení dlužníka **JUDr. J. K.**, J. Ž., IČO: , zahájeném na návrh věřitele **O. L.**, nar. , V. N. IČO: , o odvolání navrhovatele proti usnesení Krajského soudu v Praze č.j. KSPH 70 INS 9277/2015-A-8 ze dne 13. dubna 2015,

t a k t o :

I. Usnesení Krajského soudu v Praze č.j. KSPH 70 INS 9277/2015-A-8 ze dne 13. dubna 2015 se p o t v r z u j e .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze usnesením č.j. KSPH 70 INS 9277/2015-A-8 ze dne 13.4.2015 odmítl insolvenční návrh věřitele **O. L.** (dále jen navrhovatel) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V odůvodnění svého rozhodnutí soud prvního stupně uvedl, že dne 9.4.2015 podal navrhovatel insolvenční návrh, jímž se domáhal rozhodnutí o úpadku dlužníka a řešení tohoto úpadku konkursem.

Dále soud citoval § 3 odst. 1 až 3 insolvenčního zákona (dále jen IZ) vymezující zákonné znaky úpadku ve formě insolvence a ve formě předlužení (u dlužníka, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem), jakož i § 103 odst. 3, § 105, § 131, § 136 odst. 1 a § 128 odst. 1 téhož zákona, a zdůraznil, že již se samotným zahájením insolvenčního řízení se pojí účinky vymezené v § 109 až § 111 IZ, které mají závažný dopad do poměrů dlužníka i třetích osob. V té souvislosti Nejvyšší soud v usnesení sp.zn. KsBR 31 INS 1583/2008, 29 NSČR 7/2008-A ze dne 26.2.2009 (uveřejněném pod č. 91/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek) zdůraznil, že insolvenční návrh (podaný u věcně příslušného soudu, opatřený úředně ověřeným podpisem osoby, která jej podala, nebo v elektronické podobě jejím uznávaným elektronickým podpisem, nebo zaslán prostřednictvím její datové schránky – § 97 IZ) vyvolává účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení bez zřetele k tomu, že posléze vyjde najevo, že z hlediska obsahových nedostatků jde o návrh vadný. Riziko škody nebo jiné újmy, jež by mohla vzniknout dlužníku nebo třetím osobám

zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu do doby odmítnutí neprojednatelného insolvenčního návrhu, pak snižuje úprava, která brání prodlužování řízení o vadném insolvenčním návrhu tím, že na jedné straně zbavuje insolvenční soud povinnosti odstraňovat vady insolvenčního návrhu, pro které nelze v insolvenčním řízení pokračovat, postupy podle § 43 občanského soudního řádu (dále jen o.s.ř.), na druhé straně zavazuje soud k tomu, aby důsledky plynoucí z neprojednatelnosti insolvenčního návrhu vyvodil, aby insolvenční návrh odmítl neprodleně.

Soud pokračoval, že vzhledem k popsané závažnosti dopadů, jež může i vadný insolvenční návrh vyvolat v poměrech dlužníka nebo třetích osob, není důvodu formulovat rozdílně požadavky na kvalitu jednotlivých skutkových tvrzení, z nichž se odvíjí posouzení úpadku dlužníka. To mimo jiné znamená, že při tvrzeném úpadku dlužníka insolvenční návrh není zásadního rozdílu v požadavku na náležitou identifikaci splatné pohledávky insolvenčního navrhovatele za dlužníkem a na kvalitu údajů, jejichž prostřednictvím musí být v insolvenčním návrhu identifikován další věřitel (věřitelé) se splatnou pohledávkou za dlužníkem. Tyto závěry jsou v souladu s další judikaturou Nejvyššího soudu - se závěry usnesení sen. zn. 29 NSČR 22/2009 ze dne 20.5.2010 uveřejněného pod č. 26/2011 Sbírky soudních rozhodnutí (R 26/2011), a usnesení sen. zn. 29 NSČR 1/2008-A ze dne 27.1.2010, uveřejněného pod č. 88/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (R 88/2010), které pak Nejvyšší soud shrnul v usnesení sp. zn. MSPH 88 INS 14537/2010, 29 NSČR 14/2011-A-20 ze dne 21.12.2011, uveřejněného pod č. 44/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (R 44/2012). V něm vyslovil, že věřitelský insolvenční návrh musí ve smyslu ustanovení § 103 odst. 2 IZ obsahovat jako součást vylíčení okolností, které osvědčují úpadek dlužníka, nejen konkrétní údaje o dalších věřitelích dlužníka, nýbrž i konkrétní údaje o pohledávkách takových věřitelů, včetně konkrétních údajů o splatnosti těchto pohledávek, a to v míře, která v případě, že tato tvrzení budou shledána pravdivými, dovolí insolvenčnímu soudu uzavřít, že dlužník je v úpadku. Takový požadavek nesplňuje insolvenční návrh, v němž jsou sice konkrétně označeni další věřitelé dlužníka, avšak konkrétní údaje o pohledávkách takových věřitelů a o jejich splatnosti jsou nahrazovány obecným tvrzením, že dlužník má peněžité závazky, které jsou po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti, respektive že neplní své peněžité závazky po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti. Na posouzení, zda insolvenční návrh má náležitosti předepsané insolvenčním zákonem a zda není namísto jeho odmítnutí podle § 128 odst. 1 IZ, nemá vliv okolnost, že při zkoumání, zda dlužník je v úpadku, se v insolvenčním řízení prosazuje vyšetřovací zásada.

V posuzované věci navrhovatel popsal rozhodující skutečnosti pouze tak, že mu vznikla škoda ve výši 1.000.000,- Kč a dodnes nebyla uhrazena, že dalším dlužníkovým věřitelem je M. L., který má vůči němu pohledávku ve výši 1.000.000,- Kč a že je tak dlužník v úpadku, neboť je předlužen a též v platební neschopnosti, neboť má více závazků po splatnosti.

Proto soud prvního stupně dospěl k závěru, že navrhovatel nesplnil (ve smyslu citovaného R 44/2012) povinnost vylíčit okolnosti osvědčující úpadek dlužníka, neboť neuvedl konkrétní splatnost pohledávky dalšího věřitele a tedy nenabídl tvrzení, jež jsou podle § 103 odst. 2 IZ obligatorními náležitostmi insolvenčního návrhu. Poznamenal, že § 86 IZ sice ukládá insolvenčnímu soudu provést i jiné důkazy potřebné k osvědčení dlužníkového úpadku, než byly účastníky navrhovány, nejedná se

ovšem o povinnost soudu pátrat po skutečnostech, které mají být dokazovány, tj. toto ustanovení nenahrazuje povinnost tvrzení, jež stíhá insolvenčního navrhovatele.

Protože pro uvedenou absenci povinných tvrzení nelze v řízení pokračovat, soud - aniž by navrhovatele vyzýval k odstranění tohoto nedostatku či k doplnění příloh návrhu - podle § 128 odst. 1 IZ insolvenční návrh odmítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl ve smyslu § 7 odst. 1 IZ podle § 146 odst. 3 o.s.ř. s ohledem na to, že účastníkům žádné náklady řízení nevznikly.

Závěrem soud navrhovatele poučil, že odmítnutí insolvenčního návrhu mu nebrání v tom, aby po právní moci tohoto usnesení podal nový insolvenční návrh, a to ovšem jen za předpokladu, že získá konkrétní údaje o dalších dlužníkových věřitelích a jejich pohledávkách. Není-li toho schopen, není důvodu k podání insolvenčního návrhu. Insolvenční řízení je cestou k vymožení pohledávek jen v případě dlužníka, který je v úpadku, tedy který má nejméně 2 věřitele a splňuje i další zákonné znaky úpadku. Primárním způsobem vymožení pohledávek věřitelů je nalézací a následné exekuční řízení.

Proti tomuto usnesení se navrhovatel včas odvolal a požadoval, aby bylo rozhodnuto o úpadku dlužníka a o jeho řešení konkursem. Uvedl, že dlužník má závazky ve výši 1 mil. Kč splatné déle než 30 dnů, že po dobu delší než 90 dnů má závazek také vůči M [REDACTED] L [REDACTED] ve výši 1 mil. Kč a že z insolvenčního návrhu je zřejmé, že je dlužník předlužen, neboť není schopen hradit své závazky déle než 90 dnů. Dlužník přitom nevyvrátil (nepopřel) tvrzení navrhovatele o zadržovaných věcech a dosud navrhovateli ničeho neuhradil. Z programu CESR pak plyne, že dlužník má aktuálně závazek vůči MPSV.

Dlužník ve vyjádření k odvolání uvedl, že je zcela zmatečné a operuje s nepravdivými údaji. Dlužník nemá žádné závazky ani vůči navrhovateli, ani vůči jeho bratrovi M [REDACTED] L [REDACTED] (označenému jako další věřitel) nebo vůči MPSV. Závazky má naopak vůči dlužníku sám navrhovatel, který proti němu jako soudní exekutor vede několik pravomocných exekucí. Dlužník pokládá podaný insolvenční návrh za zjevně šikanózní, když navrhovatel není schopen uvést konkrétní údaje o pohledávkách (jejich splatnosti) a o dlužníkově platební neschopnosti. Svoji pohledávku vůči dlužníku opírá o nemožnost užívání údajně zadržovaných věcí, které v exekučním řízení proti němu vedeném nebyly sepsány. Ignoruje tak stále dlužníkovu sdělení, že neví, jaké věci má navrhovatel na mysli, když je nijak neidentifikuje, a že ovšem dlužník jako soudní exekutor v exekuci vedené pro oprávněného Envirex, s.r.o. žádné věci nedoručil, protože žádné neoznačil ani nesepsal, a proto není co vydat. Protože se dlužník domnívá, že navrhovatel podáním insolvenčního návrhu sleduje zneužití účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení, navrhnul, aby odvolací soud napadené usnesení změnil a rozhodl, že insolvenční návrh se odmítá pro zjevnou bezdůvodnost, a aby současně z toho důvodu uložil insolvenčnímu navrhovateli pořádkovou pokutu.

Navrhovatel v replice na toto vyjádření žádal, aby soud uložil pořádkovou pokutu naopak dlužníku, a to za pohrdání soudem a uvedení soudu v omyl. Uvedl, že dlužník provedl soupis jeho majetku v kanceláři, kterou měl od Envirex, s.r.o. pronajatou, když zde věci žlutě polepil, zabavil a má je stále – přes navrhovatelovy výzvy k jejich vydání – neoprávněně v držení. Jestliže tvrdí opak, jde o účelové

nepravdivé tvrzení a pohrdání soudem. Navrhovatel dodal, že dlužník podle CESR dlužil MPSV ještě před podáním insolvenčního návrhu. Smírné řešení věci s navrhovatelem odmítá, na jeho výzvy k vydání věci nereaguje. Dlužníková platební neschopnost pak podle navrhovatele plyne z toho, že není schopen platit závazky ani dalším osobám, zejména M [REDACTED] L [REDACTED].

Vrchní soud v Praze přezkoumal napadené usnesení i řízení jeho vydání předcházející a dospěl přitom k závěru, že odvolání není opodstatněno.

Podle § 128 odst. 1 IZ insolvenční soud odmítne insolvenční návrh, který neobsahuje všechny náležitosti nebo který je nesrozumitelný anebo neurčitý, jestliže pro tyto nedostatky nelze pokračovat v řízení; učiní tak neprodleně, nejpozději do 7 dnů poté, co byl insolvenční návrh podán. Ustanovení § 43 o.s.ř. se nepoužije.

Podle § 103 odst. 2 IZ musí být v insolvenčním návrhu vždy uvedeny i rozhodující skutečnosti, které osvědčují úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek (§ 3 IZ), skutečnosti, ze kterých vyplývá oprávnění podat návrh, není-li insolvenčním navrhovatelem dlužník, musí být označeny důkazy, kterých se insolvenční navrhovatel dovolává, a musí z něj být patrné, čeho se jím insolvenční navrhovatel domáhá.

Podle § 3 odst. 1 IZ je dlužník v úpadku, jestliže má a) více věřitelů a b) peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a c) tyto závazky není schopen plnit (platební neschopnost). K posledně uvedené podmínce § 3 odst. 2 IZ stanoví vyvratitelné domněnky, podle nichž se má za to, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky, jestliže a) zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo b) je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo c) není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo d) nesplnil povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1 IZ, kterou mu uložil insolvenční soud.

Podle § 3 odst. 3 IZ dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem, je v úpadku i tehdy, je-li předlužen. O předlužení jde tehdy, má-li dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. Při stanovení hodnoty dlužníkovy majetku se přihlíží také k další správě jeho majetku, případně k dalšímu provozování jeho podniku, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník bude moci ve správě majetku nebo v provozu podniku pokračovat.

Pojmovým znakem úpadku v obou jeho formách je mnohost věřitelů dlužníka. V případě úpadku ve formě insolvence (jak plyne z kumulativních podmínek stanovených v § 3 odst. 1 písm. a/ až c/ IZ) musí jít o vícere (alespoň 2) věřitele s pohledávkami již splatnými, a to nejméně po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti, s tím, že tyto závazky dlužník není schopen plnit (platební neschopnost). Naproti tomu při úpadku předlužením se podmínka mnohosti věřitelů dlužníka neodvozuje pouze od jeho závazků již splatných; rozhodné tu je to, zda souhrn dlužníkových závazků (splatných i nesplatných) převyšuje reálnou hodnotu jeho majetku.

Nutno zdůraznit, že vzhledem k závažnosti dopadů, jež může i vadný insolvenční návrh vyvolat v poměrech dlužníka nebo třetích osob, soudní praxe

důsledně trvá na tom, aby insolvenční návrhovátelem – lhodstojno, zda je jím dlužník či věřitel – řádně splnil zákonem předepsanou povinnost skutkových tvrzení, jež jsou dle § 103 odst. 2 IZ povinnými obsahovými náležitostmi insolvenčního návrhu, tj. aby vylíčil rozhodující skutečnosti, které osvědčují úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek. Jde-li o návrh podaný věřitelem, musí tento návrhovátelem navíc řádně vylíčit skutečnosti, ze kterých vyplývá jeho oprávnění podat návrh, tj. skutečnosti svědčící o tom, že má proti dlužníku splatnou pohledávku (§ 105 IZ). Doložení aktivní legitimace návrhujícího věřitele je primárním předpokladem projednání dlužníkového úpadku (je průkazem návrhovátelemo oprávnění požadovat, aby soud na podkladě jeho insolvenčního návrhu tvrzený úpadek dlužníka zjišťoval). Procesní povinnost tvrzení dle § 103 odst. 2 IZ není možno mít za splněnou (nelze ji nahradit) tím, že insolvenční návrhovátelem ohledně příslušných rozhodných skutečností odkáže na listinný důkaz, který připojí k insolvenčnímu návrhu jako přílohu (viz usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. 29 NSČR 7/2008 ze dne 26.2.2009, uveřejněné pod č. 91/2009 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek).

Požadavky stran povinnosti insolvenčního návrhovátelemo vylíčit v insolvenčním návrhu skutečnosti osvědčující úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka jsou ustáleny publikovanou judikaturou Nejvyššího soudu citovanou v napadeném usnesení soudem prvního stupně, a to usnesením sen. zn. 29 NSČR 7/2008 ze dne 26.2.2009 (R 91/2009), usnesením sen. zn. 29 NSČR 1/2008 ze dne 27.1.2010 (R 88/2010), usnesením sen. zn. 29 NSČR 22/2009 ze dne 20.5.2010 (R 26/2011) a usnesením sen. zn. 29 NSČR 14/2011 ze dne 21.12.2011 (R 44/2012). Z této judikatury plyne, že v insolvenčním návrhu musí být tvrzeny takové okolnosti, z nichž závěr o úpadku dlužníka nebo o jeho hrozícím úpadku logicky vzato vyplývá. Rozhodujícími skutečnostmi, které osvědčují úpadek dlužníka ve formě insolvence, se rozumí vylíčení konkrétních okolností, z nichž insolvenční soud (shledá-li je pravdivými) bude moci uzavřít, že dlužník má více věřitelů (nejméně dva), kteří vůči němu mají pohledávky (vůči nimž má peněžité závazky), jež jsou po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti, a tyto závazky není schopen plnit. Součástí vylíčení takových rozhodujících skutečností tedy musí být nejen konkrétní údaje o věřitelích dlužníka, nýbrž i konkrétní údaje o pohledávkách takových věřitelů, včetně konkrétních údajů o splatnosti těchto pohledávek, a to v míře, která v případě, že tato tvrzení budou shledána pravdivými, dovolí insolvenčnímu soudu uzavřít, že dlužník je v úpadku. Takový požadavek nesplňuje insolvenční návrh, v němž jsou sice konkrétně označeni další věřitelé dlužníka, avšak konkrétní údaje o pohledávkách takových věřitelů a o jejich splatnosti jsou nahrazovány obecným tvrzením, že dlužník má peněžité závazky, které jsou po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti, respektive že neplní své peněžité závazky po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti. Na posouzení, zda insolvenční návrh má náležitosti předepsané insolvenčním zákonem a zda není namíste jeho odmítnutí podle § 128 odst. 1, přitom nemá vliv okolnost, že při zkoumání, zda dlužník je v úpadku, se v insolvenčním řízení prosazuje vyšetřovací zásada.

Lze tedy shrnout, že návrhující věřitel dle § 103 odst. 2 IZ musí v insolvenčním návrhu náležitě vymezit svoji pohledávku za dlužníkem co do důvodu jejího vzniku (rozhodných okolností, na nichž se zakládá), výše a splatnosti, a současně takto identifikovat další věřitele dlužníka a jejich pohledávky (v případě tvrzeného úpadku insolvenční i co do splatnosti) a nabídnout též potřebná další konkrétní skutková tvrzení, z nichž se podává závěr o dlužníkově platební neschopnosti (objektivní

či založené některou ze zákonných domněnek), nebo o jeho předlužení (je-li podnikatelem).

V dané věci však navrhovatel tuto svoji povinnost tvrzení zjevně nesplnil.

V insolvenčním návrhu podaném dne 9.4.2015, jímž se domáhal zjištění dlužníkovy úpadku a jeho řešení konkursem a k němuž nepřipojil žádné přílohy (ani přihlášku pohledávky), navrhovatel uvedl pouze toto: „I. Na základě rozhodnutí Ústavního soudu. II. Vznikla škoda v částce 1.000.000,- Kč která nebyla do dnešního dne uhrazena. I přes několik dřívějších výzev. III. Dále uvádím, že dlužník je předlužen a má více závazků po splatnosti. Jako další uvádím že dluží M [redacted] L [redacted] V [redacted] N [redacted] [redacted] také nálezem Ústavního soudu částku 1.000.000,- Kč.“ Nato navrhovatel bez dalšího zakončil, že je z uvedeného zřejmé, že dlužník je v platební neschopnosti, neboť není schopen plnit své peněžité závazky, přičemž vůči navrhovateli je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, a je tedy v úpadku ve smyslu § 3 IZ.

V následném podání ze dne 10.4.2015 (A-7) pak dlužník (opět, aniž by připojil jakékoli přílohy) k věci dodal, že žádá soud, aby prostudoval nález Ústavního soudu I. ÚS 2770/11 ze dne 15.10.2013, že dosud nedošlo k vydání věcí, které nejsou součástí soupisu zabavených věcí a které dlužník jako soudní exekutor nadále drží v areálu společnosti Envirex, s.r.o., čímž vznikla navrhovateli škoda ve výši 1.000.000,- Kč, když zabavené věci, které nepodléhají exekuci, dlužník nemohl používat a „ústavním soudem tyto věci byly vráceny majiteli“. Dodal, že na dlužníka byla podána kárná žaloba u Exekutorské komory ČR, již navrhovatel také informoval, že na dlužníka podal trestní oznámení pro krádež. Uzavřel, že dlužník by měl ctít zmíněný nález Ústavního soudu a neměl by neoprávněně zdržovat věci, které mu podle tohoto nálezu nepatří, a tedy se zdržet protiprávního jednání.

Z uvedeného je zřejmé, že navrhovatel v insolvenčním návrhu nevyličil konkrétní skutečnosti, které by mohly vést soud k závěru o existenci jeho splatné pohledávky za dlužníkem z titulu náhrady škody a tedy o tom, že mu svědčí věcná legitimace, jež ho opravňuje zkoumání úpadku dlužníka se domáhat. Namísto vyličení skutečností, jež by svědčily o vzniku jeho tvrzené majetkové újmy ve výši 1 mil. Kč a o jejím způsobení porušením právních povinností dlužníka, odkazoval na nález Ústavního soudu I. ÚS 2770/11 ze dne 15.10.2013. Rozhodná skutková tvrzení svědčící o navrhovatelově splatné pohledávce za dlužníkem ale musejí být vtělena do insolvenčního návrhu samého. Břemeno tvrzení o těchto skutečnostech spočívá výhradně na navrhovateli, a co není tvrzeno, nemůže být ani dokázáno. Tuto procesní povinnost tvrzení přitom dle § 103 odst. 2 IZ nelze - jak plyne z citovaného R 91/2009 - nahradit tím, že insolvenční navrhovatel ohledně příslušných rozhodných skutečností odkáže na připojený listinný důkaz.

K tomu nutno dodat, že odkazovaný nález Ústavního soudu navrhovatel předložil soudu (bez jakéhokoli průvodního dopisu) až po vydání napadeného usnesení, dne 4.5.2015 (A-18), a že ovšem tento nález existenci žádného nároku navrhovatele vůči dlužníku nedokládá (neřeší). Jeho předmětem je totiž ústavní stížnost stěžovatele M [redacted] L [redacted], který v exekuci vedené proti navrhovateli (povinnému) na návrh oprávněného Envirex, s.r.o. podal návrh na vyškrtnutí movitých věcí ze soupisu provedeného dlužníkem (co soudním exekutorem)

s tvrzením, že sepsané věci patří jemu samému (stěžovateli), nikoli povinnému (navrhovateli). Touto ústavní stížností - jak plyne z předloženého nálezu Ústavního soudu - stěžovatel dosáhl zrušení usnesení soudu, kterým bylo odmítnuto jako nepřipustné odvolání proti usnesení dlužníka, jímž odmítl uvedený stěžovatelův návrh pro opožděnost. Daný ústavní nález tedy pouze vrátil k meritornímu soudnímu přezkumu usnesení dlužníka o odmítnutí návrhu na vyškrtnutí věcí z exekučního soupisu, a to návrhu podaného nikoli navrhovatelem, ale stěžovatelem co osobou uplatňující k sepsaným věcem vlastnické právo, které jejich soupis vylučuje. O žádné poškození práv navrhovatele exekučním postupem dlužníka se tedy v této věci nejednalo, přičemž z předloženého nálezu Ústavního soudu neplyne žádný škodní nárok vůči dlužníku ani ze strany stěžovatele, jehož navrhovatel označil v insolvenčním návrhu jako jediného dalšího věřitele dlužníka; důsledkem tohoto nálezu bylo jen to, že zůstala nedořešena otázka včasnosti (a dle výsledku pak i oprávněnosti) stěžovatelova návrhu na vyškrtnutí věcí z exekučního soupisu.

Lze tedy uzavřít, že navrhovatel vsutku nevyličil konkrétní skutečnosti nasvědčující úpadku dlužníka, když nenabídl dostatečná skutková tvrzení dokonce ani o existenci své vlastní splatné pohledávky za dlužníkem, jejímž prostřednictvím by prokázal svoji legitimaci k podání insolvenčního návrhu a na níž ovšem současně stavěl i tvrzení o mnohosti věřitelů dlužníka co základním předpokladu stavu jeho úpadku, když označil jediného dalšího věřitele dlužníka - M. L. Ani jeho pohledávku však skutkově nevymezil. Navrhovatel tedy nespecifikoval náležitě vůbec žádný dlužníkův závazek, a tedy neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že má nějakého věřitele (natož více věřitelů).

Zcela příkladně soud prvního stupně kvěci poznamenal, že jakkoli je dokazování skutečností potřebných k osvědčení dlužníkova úpadku ovládáno vyšetřovací zásadou vtělenou do § 86 IZ, tato zásada sama o sobě nenahrazuje na prvním místě stojící povinnost tvrzení, jež stíhá insolvenčního navrhovatele, tedy jeho povinnost uvést konkrétní skutková tvrzení o skutečnostech, jež jsou z hlediska rozhodování o insolvenčním návrhu právně významné. Teprve za předpokladu, že soud má k dispozici bezvadný insolvenční návrh, může přistoupit k další fázi řízení, tedy ke zjišťování věřitelovy legitimace k podání tohoto návrhu a poté i ke zjišťování dlužníkova úpadku. Není-li tu takový návrh, nesmí insolvenční soud činit žádné další úkony (ani vyzývat navrhovatele k odstranění vad návrhu či podle § 128 odst. 3 IZ vyzývat dlužníka k předložení seznamů jeho majetku, závazků a zaměstnanců), nýbrž je povinen podle § 128 odst. 1 IZ insolvenční návrh bez dalšího neprodleně, nejpozději do 7 dnů od jeho podání, odmítnout.

Věřitel nemá – na rozdíl od dlužníka – právní povinnost podat insolvenční návrh a nemá ani „právní nárok“ na insolvenční návrh. Jestliže věřitel nemá dostatečné a věrohodné informace o dalších dlužníkových věřitelích, o jejich déle splatných pohledávkách, o dlužníkove platební neschopnosti či dalších okolnostech, jež o dlužníkove úpadku ve formě insolvence nebo ve formě předlužení (jde-li o dlužníka podnikatele) svědčí, nebo pokud není schopen bezpochybně listinami osvědčit, nebo dokonce ani řádně skutkově vymezit svoji vlastní pohledávku za dlužníkem, pak není nikterak opodstatněno, aby se zjištění jeho úpadku insolvenčním návrhem domáhal. Za takové situace je namístě, aby věřitel k ochraně svých práv (k vymožení pohledávky za dlužníkem, jestliže je o její existenci přesvědčen) zvolil standardní postup, tj. cestu nalézacího řízení a individuálního

výkonu rozhodnutí. Insolvenční řízení není a nemůže být nástrojem nahrazujícím (ve sporu o pohledávku mezi věřitelem a dlužníkem) cestu nalézání práva před orgány k tomu povolanými. Jeho účelem je řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka v soudním řízení některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nevyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů (§ 1 písm. a/ IZ).

Z uvedených důvodů odvolací soud shodně jako soud prvního stupně dospěl k závěru, že navrhovatelův insolvenční návrh vykazuje nedostatky, pro něž v řízení nelze pokračovat, a pro něž musí být dle § 128 odst. 1 IZ bez dalšího odmítnut. Protože vady insolvenčního návrhu může navrhovatel odstranit, jen dokud soud prvního stupně nevydal usnesení o odmítnutí návrhu podle § 128 IZ, nemohou mít z hlediska posouzení věcné správnosti napadeného usnesení žádného významu doplnění insolvenčního návrhu, která navrhovatel učinil k odstranění jeho nedostatků až v rámci odvolacího řízení (viz usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. KSPL 20 INS 437/2008, 1 VSPH 5/2008-A ze dne 17.3.2008 uveřejněné pod č. 11/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Proto odvolací soud napadené usnesení podle § 219 o.s.ř. jako věcně správné potvrdil, a to i v akcesorickém rozhodnutí o náhradě nákladů řízení. Navrhovatelův insolvenční návrh byl odmítnut, dlužník má proto podle § 146 odst. 3 o.s.ř. vůči němu právo na náhradu nákladů řízení, jež mu ovšem nevznikly ani v řízení před soudem prvního stupně, ani v řízení odvolacím. Proto o nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud za použití § 224 odst. 1 o.s.ř., jak uvedeno v bodě II. výroku tohoto usnesení.

Současně - s ohledem na dlužníkovu vyjádření k odvolání - považoval odvolací soud za potřebné dodat, že pokud dlužníku zahájením daného insolvenčního řízení, které bylo - vinou navrhovatele - skončeno odmítnutím jeho insolvenčního návrhu, vznikla škoda nebo jiná újma, je oprávněn uplatnit ji soudně postupem dle § 147 IZ.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o.s.ř.). Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu ČR do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu prostřednictvím Krajského soudu v Praze.

V Praze dne 20. května 2015

Mgr. Ivana Mlejnková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Borodáčová